



SINDIKATI, SLO IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

(Izvillek iz revije "Obramba in
zaščita" - avtor P. Štefančič)

V morebitni vojni, ob napadu sovražnika ali ko bi ta začasno zasedel del našega ozemlja ali vse naše ozemlje, bi imela sleherna družbenopolitična in družbena organizacija, prav tako pa tudi sleherni posameznik, vključen v sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, svojo vlogo in dolžnosti. Da bi vsi kar najbolje obvladovali težavne razmere in boj v taki ali drugačni obliki, se moramo seveda za to usposobiti in pripraviti v miru.

Naloge sindikatov s tega področja so zajete v različnih dokumentih, kot so zakon o združenem delu, zakon o ljudski obrambi, zakon o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah ter v številnih drugih dokumentih. Podrobneje pa jih opredeljujejo sklepi republiških, pokrajinskih in zveznega kongresa zveze sindikatov.

Preglejmo uvodoma na kratko najpomembnejše naloge, ki izhajajo iz teh sklepov. Sindikati morajo biti pobudniki za organiziranje različnih predavanj, seminarjev ali tečajev za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito; skrbeti morajo, da bo sleherni delavec seznanjen s pravicami, obveznostmi in nalogami v obrambnih pripravah; da bo ljudska obramba postala sestavni del



**Enakopravno z moškimi: v prihodnje
si bo tudi ženska mladina pridobivala
vojaška znanja**

našega družbenopolitičnega in ekonomskega sistema. Prizadevati si morajo tudi za krepitev zavesti članov sindikata za delo v obrambnih pripravah in morebitni vojni. Pri delovanju sindikatov pa je bistvena naloga ustvarjati najosnovnejše pogoje, od zagotavljanja socialne in pravne varnosti, uveljavljanja ustave in zakonov do krepitev samoupravnih odnosov, spodbujanja k večji produktivnosti za stabilizacijo gospodarstva, delavske kontrole itd. to je ustvarjati zaupanje delavcev in delovnih ljudi v pravilnost, moč in enotnost našega samoupravnega socialističnega sistema.

Hkrati so sindikati zadolženi za razvoj takega sistema obveščanja, ki bo resnično omogočal visoko stopnjo osaveščenosti, samozaščitnega ravnanja in obrambne pripravljenosti vseh, če bi bile kakorkoli ogrožene revolucionarne pridobitve in samoupravne vrednote. Pri tem pa je treba poskrbeti, da bodo glasila v združenem delu (pa tudi druge oblike obveščanja) in sindikalni tisk imeli pomembnejšo vlogo.

Sindikati morajo skrbeti, da bo ta vsebina sestavni del programov sindikalnih in političnih šol, šol samoupravljalcev, tečajev, seminarjev, posvetovanj in drugih oblik izobraževanja in usposabljanja ter različnih proizvodnih, kulturno-zabavnih in drugih tekmovanj.

Hkrati s tem pa si morajo prizadevati tudi za porast splošne tehnične kulture, splošnega in strokovnega izobraževanja.

V minulem obdobju se je izkazalo, da v vse te oblike usposabljanja premalo vključujemo ženske in mladino. Naš narodnoosvobodilni boj je pokazal, da so tako ženske kot mladi enakopravno sodelovali in veliko prispevali k osvoboditvi in pozneje graditvi nove Jugoslavije.

Izkušnje so pokazale še eno slabost. V krajevnih skupnostih, temeljnih in delovnih organizacijah se s problematiko ljudske obrambe in družbene samozaščite ukvarjajo pretežno za to zadolženi odbori oziroma sveti, precej manj ali sploh ne pa zbori delavcev in občanov. Z naloga mi posameznikov je tako seznanjen le ozek krog ljudi, tisti, ki

bo moral to nalogo v določenem trenutku izvesti, pa za to marsikje sploh ne ve. Zato bi bilo treba razmejiti med "pravo vojaško tajnostjo" ter delovanjem in nalogami posameznikov, delovnih ljudi in drugih občanov, zlasti še, če govorimo o podružbljanju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Sindikati pa morajo zagotoviti, da bo vsakdo seznanjen s svojimi nalogami.

Sindikati so politično odgovorni za obrambne priprave, varstvo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in za varnostne razmere v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. To v bistvu pomeni poleg aktivnega sodelovanja tudi nenehno bdenje in spremljanje dela na tem področju, usmerjanje dejavnosti, opozarjanje na pomanjkljivosti itd. K temu je treba dodati še zadolžitev sindikatov in vseh osnovnih organizacij pri razvijanju družbene samozaščite. Sindikati so že v okviru svoje funkcije dolžni posvečati vso pozornost varstvu samoupravnih odnosov, pravic in svoboščin delavcev in delovnih ljudi, ustavnosti, zakonitosti ter samoupravnih norm in sklepov, življenju in zdravju delavcev v prometu, družbenemu premoženju in delovnim sredstvom, življenjskemu in naravnemu okolju. Skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami in organi se morajo aktivno zavzemati tudi za odkrivanje ter preprečevanje vseh družbenoškodljivih pojavov, predvsem kriminala, zlorab položaja, sovražne propagande in diverzij ter malomarnega poslovanja in neupravičenega odtujevanja rezultatov dela. To ni le dolžnost sindikatov in drugih organiziranih socialističnih sil, ampak tudi slehernega člana sindikata, delavca in delovnega človeka.

S tem naloge sindikata še niso izčrpane. Tu so namreč še zadolžnosti in odgovornosti za izbiro kadrov v združenem delu, ki delajo na področju obrambnih priprav in družbene samozaščite.

Sindikati pa morajo še zlasti posvetiti posebno skrb vključevanju žensk in mladih v odbore za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in njihovem večjemu vključevanju v delo na tem področju. Prav tako so zadolženi za

njihovo vključevanje v teritorialno obrambo in s tem za njihov nenehen razvoj in usposabljanje za uspešen odpor v morebitni vojni.

Dolžnost organizacij in organov zveze sindikatov je tudi, da skupaj s samoupravnimi organi in družbenopolitičnimi organizacijami redno ocenjujejo politično-varnostne razmere v lastnem okolju in na podlagi teh ocen sprejemajo konkretne ukrepe na področju družbene samozaščite.

REZULTATI POLLETNIH OBRAČUNOV

Temeljne organizacije združene ga dela, temeljna organizacija kooperantov in delovna skupnost skupnih služb so v prvem polletju dosegle ugoden poslovni uspeh. Dosegle so toliko prihodka, da pokrivajo materialne stroške, vse zakonske, pogodbene in samoupravno dogovorjene obveznosti iz dohodka, izplačane akontacije osebnih dohodkov in oblikuje vsaj minimalna sredstva za skupno porabo in tako akumulacijo, ki jo kot minimalno predvideva rarnočni sporazum. Uspeh je tudi to, da vse temeljne organizacije razen TOK presegajo plan po letni dinamiki in da so vse organizacije združenega dela dosegle več dohodka in čistega dohodka kot v enakem obdobju preteklega leta.

Poleg prihodkov, ki so jih temeljne organizacije dosegle z interno in eksterno prodajo blaga in storitev, ima TOZD gozdarstvo Jesenice 3.475.000 din prihodka od razporejanja prihodka od prodaje lesa v TOZD gozdarstvo Bohinj in TOZD gozdarstvo Pokljuka. Kot obveznost iz dohodka je za ta namen TOZD gozdarstvo Bohinj obračunala 2.363.000 din, TOZD gozdarstvo Pokljuka pa 1.112.000 din.

V prvi polovici leta smo dosegli 45,6 % letnega planiranega

prihodka za vse TOZD. Polovico plana nismo dosegli zaradi slabših vremenskih razmer v prvi polovici leta; to se najbolj pozna pri gradbeništvu, nekoliko pa zaradi premajhne oddaje lesa tudi v temeljni organizaciji kooperantov. Celoten prihodek pa je kljub temu za 42,4 % višji od doseženega celotnega prihodka v enakem obdobju preteklega leta.

Ker smo poslovali ekonomično in obvladovali rast materialnih stroškov, ki so v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta porasli le za 32,7 %, smo dosegli dohodek 50,6 % od planiranega; to je za 52,1 % več dohodka, ki so ga temeljne organizacije dosegle v enakem obdobju preteklega leta. Ta podatek je najboljši dokaz za uspešno poslovanje. Pri nekaterih temeljnih organizacijah je bila rast dohodka nekoliko manjša, ker so te organizacije dosegle zelo ugoden rezultat v enakem obdobju preteklega leta.

Skupni čisti dohodek vseh temeljnih organizacij in delovne skupnosti znaša 48.370.972 din, kar je 53,3% letnega plana in za 67,6 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Podatkov iz letošnjega in preteklega leta ne moremo popolnoma primerjati. Po predpisih letos vštevamo med čisti dohodek tudi del dohodka iz izjemnih ugodnosti pri njegovem pridobivanju, lani pa smo ta del dohodka všteli med obveznosti iz dohodka. Za letošnje leto so temeljne organizacije ugotovile za 3.022.600 din dohodka iz izjemnih ugodnosti, za enako obdobje preteklega leta pa 753.012 din.

Pretežni del čistega dohodka (60,7 %) smo uporabili za izplačilo akontacij osebnega dohodka. V enakem obdobju preteklega leta je bilo za ta namen porabljeno 82,1% doseženega čistega dohodka.

Delavci so na zborih sprejeli sklepe o naslednji začasni razporeditvi doseženega čistega dohodka:

- za obračunane in izplačane akontacije OD	29.348.860 din
- za naknadno delitev OD	1.941.279 din
- za pokritje obračunanega stan. prispevka	1.868.630 din
- dodatno za stanovanjski sklad GG Bled	1.120.553 din
- za rezervne sklade TOZD	1.906.399 din
- za sklade skupne porabe in	3.860.092 din
- za povečanje poslovnih skladov	8.325.160 din



Obdelovanje koreninčnika je za mehanizirano obdelavo zelo pomembno. Foto I. V.



Nikoli ne pozabimo na nevarnosti, ki pretijo gozdu (vetrolom). Foto I. V.

Za povečanje poslovnih skladov smo šteli tudi 3.022.600 din dohodka iz izjemnih ugodnosti, oz. del dohodka po čl. 12 zakona o gozdovih. Pri tem obračunu smo tudi predvideli, da bi ob zaključnih računih namenili del doseženega čistega dohodka za financiranje stanovanjske izgradnje. Zaradi tega smo začasno razporedili 1.120.553. - din za stanovanjski del sklada skupne porabe. Takšna odločitev je bila nujna, ker

bomo odslej financirali izgradnjo delavskih naselij iz sredstev sklada skupne porabe, doslej pa smo jo iz poslovnih sredstev.

Več kot smo predvidevali razporediti čistega dohodka za ta namen, bomo morali izločiti za stanovanjsko izgradnjo tudi zaradi poostrenih kreditnih pogojev.

V prvem polletju je bilo obračunanih in izplačanih 28.820.105 din akontacij bruto osebnih dohodkov v breme čistega dohodka, kar je 42,8 % letnega plana in kar je za 25,2 % več kot v enakem obdobju preteklega leta. Do relativno visokega povečanja je prišlo zaradi tega, ker je bilo letos opravljeno za 3 % več delovnih ur, kot v enakem obdobju preteklega leta zaradi povečanega obsega del v TOZD gozdno gradbeništvo in TOZD avto-prevoznništvo in ker se je zaradi zimske zaposlitve gozdnih delavcev na LIP-u Bled in na nekaterih smučiščih na njegovem območju zmanjšal delež nadomestila za 3,1 %. Mišljenja so nadomestila OD zaradi slabega vremena, ki so precej nižja od osebnih dohodkov.

Povprečni mesečni bruto osebni dohodka so bili letos za 20,5 % višji kot v enakem obdobju preteklega leta in za 5,0 % višji od povprečnih osebnih dohodkov, obračunanih po zaključnem računu za preteklo leto. Glede na doseženi uspeh poslovanja, na dohodek in na njegovo povečanje v primerjavi s preteklim obdobjem ker so se v povprečju republike in panoge osebni dohodki povečali bolj kot so se z izplačanimi akontacijami v naši delovni organizaciji, so delavci sprejeli sklep, da se v breme čistega dohodka, doseženega v prvem polletju, obračuna povečanje izplačanih akontacij za 7%.

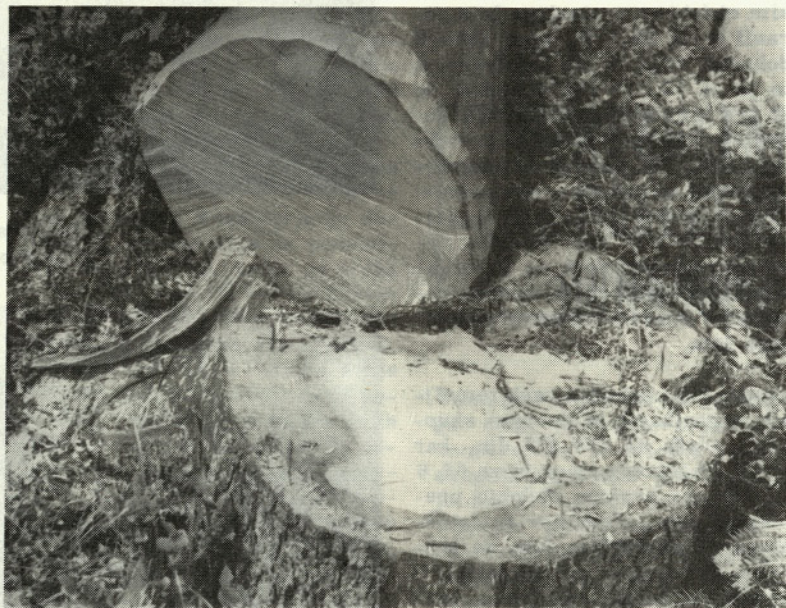
Polletni obračuni nam poleg tega, da dokazujejo uspešnost poslovanja v prvem polletju, omogočajo oblikovanje ocene, da bo poslovni uspeh ob koncu leta pri zaključnem računu ugoden in da uspešno dosegamo planske naloge. Zaostaja le temeljna organizacija kooperantov, predvsem pri oddaji lesa, kar povzroča zaposlenim delavcem nemalo skrbi. Naknadno izplačilo kooperantom po 35 din za vsak m3 oddanega

lesa ne izvira iz rezultata poslovanja, ampak le začasni poračun odkupljenega lesa. Poračunali smo zato, ker je bila v prvem polletju dosežena razlika med dejansko prodajno ceno lesa in ceno, po kateri smo odkup lesa tekoče obračunavali.

Podrobnejši podatki o uspešnosti poslovanja, zaposlenosti in o o-

sebnih dohodkih so razvidni iz priloženih tabel. Podatki o osebnih dohodkih so izračunani na osnovi akontacij izplačanih v obdobju, ne da bi upoštevali naknadno delitev osebnih dohodkov.

Jože Legat



Napačno podrti drevo: ščetina je prerezana. Nevarno!

Foto I. V.



Tako se rojevajo potrebe po novih gozdnih cestah

Foto G G

PREGLED POSLOVANJA PO TOZD V PRVEM POLLETJU 1979

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	Gradben.	Avtoprevozn.	TOK	DS iz službe	I-VI/79	I-VI/78
Planirana oddaja (m3, din, tkm)	44.750	38.850	11.000	50.871.800	3.209.592	55.200	15.302.500	149.600	143.900
Dosežena oddaja	22.733	18.193	6.150	17.859.698	1.954.239	21.797	7.759.314	68.873	63.190
% doseganja plana	50,8 %	46,8 %	55,9 %	35,1 %	60,9 %	39,5 %	50,7 %	46,0 %	43,8 %
Prehodna zaloga 1. I. 1979	10.630	5.195	4.267	15.405	184.216	2.547	-	22.639	20.011
Prehodna zaloga 30.VI.1979	10.187	10.010	4.094	29.755	327.960	2.197	-	26.488	23.600
Vrednost zalog	852.244	1.369.368	601.531	29.755	327.960	1.713.192	-	4.893.871,65	-
Planirani celotni prihodek	68.726.700	57.285.200	25.324.700	50.871.800	33.926.700	84.653.400	15.302.500	336.091.000	245796.000
Doseženi celotni prihodek	35.003.753	27.668.349	13.261.975	17.859.698	17.553.743	34.098.991	7.799.314	153.245.822	107610.017
% doseganja plana	50,9 %	48,3 %	52,4 %	35,1 %	51,7 %	40,3 %	50,7 %	45,6 %	43,8 %
Celotni prihodek I-VI/78	20.506.653	23.093.274	7.966.128	8.174.755	11.597.630	30.184.779	6.122.888	107.610.017	-
% celotnega prihodka I-VI/79:I-VI/78	170,7 %	119,8 %	166,5 %	218,5 %	151,4 %	113,0 %	127,4 %	142,4 %	-
Planirani materialni stroški	23.932.500	20.743.500	7.605.200	34.998.700	19.677.700	62.327.100	5.205.900	174.490.600	119638.900
Obračunani materialni stroški	11.653.017	10.479.127	3.876.550	9.632.471	10.374.087	23.175.323	2.274.871	71.465.446	53811.339
% doseganja plana	48,7 %	50,5 %	50,2 %	27,5 %	52,7 %	37,2 %	43,7 %	40,9 %	45,0 %
Obračunani materialni str. I-VI/78	7.890.775	8.437.768	2.412.907	4.515.970	5.244.123	22.853.379	2.456.417	53.811.339	-
Povečanje mat. stroškov v odn. I-VI/78	147,7 %	124,2 %	158,2 %	213,3 %	197,8 %	101,4 %	92,6 %	132,7 %	-
Planirani dohodek	44.794.200	36.541.700	17.719.500	15.873.100	14.249.000	22.326.300	110.096.600	161.600.400	118770.900
Doseženi dohodek	23.350.736	17.189.221	9.396.826	8.227.226	7.179.656	10.923.667	5.524.443	81.791.775	53798.675
% doseganja plana	52,1 %	47,0 %	53,3 %	51,8 %	50,4 %	48,9 %	54,7 %	50,64 %	42,6 %
Doseženi dohodek I-VI/78	12.615.788	14.655.506	5.553.221	3.658.785	6.353.507	7.295.400	3.666.471	53.798.678	-
Povečanje dohodka v odnosu I-VI/78	185,1 %	117,3 %	170,1 %	224,9 %	113,0 %	149,7 %	150,7 %	152,1 %	-
Del dohodka za skupne potrebe	914.224	580.862	376.589	395.532	356.151	256.179	98.972	2.978.509	-
Del dohodka za splošne potrebe	279.673	115.837	113.176	133.329	93.272	58.038	-	793.325	-
Del dohodka za varstvo okolja	78.220	47.492	36.509	42.281	51.465	22.126	11.031	289.124	-
Del dohodka za amortizacijo iz doh.	362.500	173.800	62.400	203.900	449.050	23.000	89.600	1.363.850	-
Del dohodka za delovno skupnost	11.904.879	1.654.159	672.583	843.847	591.494	1.672.590	-	7.339.552	5562.296
Biološka amortizacija	4.158.845	3.475.627	1.036.169	-	-	2.847.555	-	11.518.196	8458.209
Prihodek za izravnavo pogojev	2.363.000	1.112.000	-	-	-	-	-	3.475.000	3110.063
Del dohodka iz izjemnih ugodnosti	1.428.400	1.006.200	588.000	-	-	-	-	3.022.600	753.012
Druge obvesnosti iz dohodka	1.211.656	534.521	565.726	592.675	794.743	435.856	171.823	4.307.000	-
Del skupnega dohodka, ki pripada kmeton	-	-	-	-	-	1.307.820	-	1.307.820	-
Planirani čisti dohodek	21.279.200	18.550.700	10.204.300	12.257.600	9.501.700	9.360.500	9.430.800	90.784.800	70395900
Doseženi čisti dohodek	12.077.739	9.495.323	6.485.247	6.015.662	4.843.482	4.300.503	5.153.016	48.370.912	28885.812
% doseganja plana	56,8 %	51,2 %	62,8 %	49,1 %	51,0 %	45,9 %	54,6 %	53,3 %	41,5 %
Doseženi ČD I-VI/78	5.285.969	6.713.829	3.891.910	2.646.844	4.082.927	2.959.663	3.304.670	28.885.812	-
Povečanje ČD v odnosu I-VI/78	228,5 %	141,4 %	167,9 %	227,3 %	118,6 %	145,3 %	155,9 %	167,6 %	-
Obračunana akontacija OD	5.355.097	5.735.661	3.747.632	3.538.243	3.662.155	3.532.018	3.779.054	29.348.860	23718.291
Obračunani stanovanjski prispevek	330.219	387.849	234.576	222.181	234.280	220.500	239.025	1.868.630	1097.067
Nerazporejeni del ČD	6.392.423	3.371.813	2.551.466	2.255.238	948.047	547.985	1.234.937	17.201.909	4070.454
Planirani odnos OD : ČD	0.630	0.742	0.860	0.735	0.787	0.887	0.938	0.769	-
Doseženi odnos OD : ČD	0.443	0.604	0.573	0.588	0.756	0.821	0.733	0.606	-

GOSPODARSTVO BLED

ANALITIČNI PODATKI O DELOVNEM ČASU IN OSEBNIH DOHODKIH ZA OBDOBJE OD 1. I. do 30. VI. 1979

	Bohinj	Pokljuka	Jesenice	Gradbeništvo	Avtoprevozn.	TOK	DS Sk. službe	GG Bled
Planirano število delavcev	112	113	78	74	63	60	62	562
Število delavcev izračunano iz ur	86	105	64	61	60	53	54	483
Planirano število delovnih ur	246.491	253.894	172.922	165.972	133.905	125.271	134.951	1.234.106
Obračunane delovne ure	93.793	112.915	67.665	66.185	64.977	57.816	58.750	522.101
% doseganja plana	38,05%	44,47 %	39,13 %	39,87 %	48,52 %	46,15 %	43,53 %	42,30 %
Efektivne ure po času	35.767	43.709	31.094	18.914	34.013	36.358	52.038	251.851
Efektivne ure po učinku	36.092	38.107	22.478	34.714	21.482	10.813	-	163.728
Bolesnine do 30 dni	5.746	6.248	2.012	1.504	1.760	1.168	1.192	19.630
Častuji in slabo vreme	6.923	10.997	3.005	3.448	1.476	2.248	-	35.160
Druga nadomestila	9.265	13.854	9.076	7.605	6.246	7.229	5.520	58.795
Bolesnine nad 30 dni	8.902	4.431	2.632	1.040	280	2.128	2.532	21.945
Neplačani izostanki	854	592	2.280	-	-	128	-	3.854
Delež efektivnih ur v skupnih urah	76,6 %	72,5 %	79,2 %	81,0 %	85,4 %	81,6 %	88,6 %	79,6 %
(Upoštevana samo nad. v breme OD)								
Delež efektivnih ur v letu 78/I-VI.	71,4 %	67,0 %	79,2 %	80,2 %	85,0 %	93,0 %	89,0 %	76,5 %
Planirani OD bruto	13.414.300	13.770.200	8.949.000	9.010.000	7.480.600	8.301.400	8.727.000	69.652.500
Obračunani OD I-VI/1979	5.342.026	6.250.624	3.723.750	3.537.476	3.707.248	3.479.927	3.777.055	29.820.105
% doseganja plana	39,8 %	45,4 %	41,6 %	39,3 %	49,6 %	41,9 %	43,3 %	42,8 %
Obračunani OD I-VI 1978	4.754.814	5.458.431	3.497.562	2.505.944	2.769.579	1.689.700	3.138.352	23.814.381
Povečanje bruto OD I-VI/78	112,3 %	114,5 %	106,5 %	141,2 %	133,9 %	203, %	120,4 %	125,2 %
Povečanje dohodka v odnosu na I-VI/78	185,1 %	117,3 %	170,1 %	224,9 %	113,0 %	149,7 %	150,7 %	152,1 %
Bruto OD na 182 ur - plan	9.905	9.871	9.419	9.880	10.167	12.061	11.770	10.272
Bruto OD na 182 ur - obračunano	10.207	9.937	9.862	9.541	10.263	10.798	11.932	10.304
Bruto OD na 182 ur I-VI 1978	8.439	8.199	8.312	8.357	8.557	8.509	9.639	8.550
Porast pov. bruto OD na pl. I-VI/78	121,0 %	121,2 %	118,7 %	114,2 %	120,0 %	125,6 %	119,7 %	120,5 %
Povpr. bruto OD I-XII/78	9.935	9.436	9.406	9.410	9.845	9.520	11.141	9.813
Porast bruto OD na povpr. I-XII/78	102,7 %	105,3 %	104,9 %	101,4 %	104,3 %	110,7 %	103,5 %	5,0 %
Porast povpr. bruto OD na plan 79	103,05%	100,67%	104,71%	96,56%	100,95%	89,53%	97,98%	100,31%
Povpr. neto OD na 182 ur I-VI 1979	7.213	6.921	6.758	6.670	7.144	7.475	7.964	7.127
Povpr. neto OD I-XII 1978	6.797	6.443	6.381	6.346	6.670	6.892	7.405	6.646
Povečanje I-VI/79 na I-XII 1978	106,1 %	107,4 %	105,9 %	105,1 %	107,1 %	108,5 %	107,6 %	107,2 %
Povpr. neto OD na ef. del. čas I-VI/79	7.700	7.462	7.018	6.821	7.320	7.717	7.968	7.437
Samostoj. ob povprečja	1.035	1.003	0.944	0.917	0.984	1.038	1.072	1.000
Neto OD na ef. del. čas I-VI/79	6.101	6.142	5.658	5.544	5.789	-	6.465	5.946
Povečanje I-VI/79 na I-VI/78	126,2 %	121,5 %	124,0 %	123,0 %	126,5 %	-	123,3 %	125,1 %

PRODAJA LESA V PRVEM POL- LETJU LETA 1979

Kljub precej neugodnemu vreme-
nu v prvem polletju je bila pro-
daja lesa ugodna. Planirani ob-
seg prodaje za leto 1979 smo v
tem obračunskem obdobju dose-
gli s 46,0 %, kar je le malo pod
mesečno dinamiko. Oddaja iz
družbenih gozdov znaša 49,8 %
planiranih letnih količin, iz goz-
dov v zasebni lasti pa le 39,5 %
Iz družbenih gozdov smo oddali
6.090 m³ več lesa kot v enakem
obdobju preteklega leta, iz goz-
dov v zasebni lasti pa 405 m³
manj. Zaradi majhne oddaje v
prvem polletju in zaradi ugotov-
itve, da so zaloge lesa iz goz-
dov v zasebni lasti neznatne, mo-
ramo realizirati planirani obseg
prodaje iz zasebnih gozdov. Pri
sprejemanju plana smo namreč
ugotovili, da bo temeljna orga-
nizacija kooperantov dosegla do-
ber uspeh le, če bo preseгла
plan prodaje.



Tudi taki objekti so bili potrebni pri gradnji ceste do
jaška za predor pod Karavankami. Nova položajna ren-
ta za vikend.

Foto GG

V skupni prodaji smo dosegli
plan prodaje, po posameznih
sortimentih v obravnavanem ob-
dobju pa je bilo takole:

družbeni gozd

TOZD	oddaja m ³	skupaj %	hlodi m ³	igl. %	ostali m ³	igl. %	hlodi m ³	bukve %
Bohinj	22.733	51	15.327	56	5.045	42	798	38
Pokljuka	18.193	47	12.734	50	5.154	45	77	11
Jesenice	6.150	56	4.336	67	1.199	40	304	101
Skupaj	47.076	50	32.397	55	11.398	43	1.178	38

zasebni gozd

organizac. enota	oddaja m ³	skupaj %	hlodi m ³	igl. %	ostali m ³	igl. %	hlodi m ³	bukve %
Bohinj	2.984	28	2.396	34	565	17	21	5
Pokljuka	3.421	37	2.488	41	698	26	151	30
Jesenice	8.541	53	6.569	65	1.606	32	269	27
Radovljica	6.850	35	4.171	35	1.673	32	458	27
Skupaj	21.797	39	15.624	45	4.542	28	899	25

GG Bled

TOK+TOZD	68.873	46	48.021	51	15.967	38	2.077	31
----------	--------	----	--------	----	--------	----	-------	----

Iz preglednice vidimo, da zao-
staja predvsem oddaja ostalih ig-
lavcev (celulozni in drobni teh-
nični les) in bukova hlodovina;
posebno izrazito je to v zaseb-
nem sektorju lastništva. Slabša
od oddaje celuloznega lesa pa je
oddaja drobnega tehničnega lesa,
za katerega pri prodaji dosega-
mo zelo ugodne cene. Kot že
dve leti doslej, moramo tudi za

tekoče leto ugotoviti, da preveč
drobnega lesa s premeri izpod 20
cm razžagamo na štirimetrsko
hlode in ga prodamo kot žagar-
sko hlodovino. Zaradi dohodka
moramo povečati krojenje in
prodajo drobnega tehničnega le-
sa, vendar ne samo v breme ce-
luloznega, ampak predvsem v
breme hlodovine s premeri izpod
18 ali celo 20 cm.

Povprečna cena za hlodovino je
letos za 24,9 % višja od povpreč-
ne cene v enakem obdobju pre-
teklega leta in za 21 % višje od
povprečne cene v letu 1978. Pov-
prečna dosežena cena je za 4,1 %
višja od planirane; za les iz
družbenih gozdov za 4,3 %, za
les iz zasebnih gozdov pa 2,9 %.



Jesenske trave

Foto I. V.

POSEBNA NALOGA INFORMIRANJA

Lani je založba "4. jul" iz Beograda izdala v nakladi deset tisoč izvodov knjigo "Negovanje i razvijanje revolucionarnih tradicija u udruženom radu" - B 5, platno, 294 strani, 100 dinarjev. V njej so zbrani prispevki s posvetovanja o tradicijah, ki je bilo novembra 1977 v Beogradu. Med uvodnimi prispevki je tudi razlaga predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije Mike Špiljka, ki jo zaradi njene trajne aktualnosti in pomembnosti za delovanje sindikatov objavljamo celo v prevodu.

Ohranjanje revolucionarnih tradicij v združenem delu

Vse prejšnje in v bistvu izkoriščevalske družbe, od sužnjeposrestniške do kapitalistične, so gradile svojo tradicijo, povelje-

vale svoje zmage (pa tudi nekatere poraze), slavile svoje junake, uvajale nove običaje ali starim dajale svojo vsebino - ustvarjale so svojo moralo, da bi obvarovale in podaljšale življenje razreda na oblasti, v pokorščini pa obdržale razred, ki je nosil daleč najtežje breme obveznosti.

Pri tem je morala prav tradicija - v blesku razrednih velikarov - dajati videz, da je boj, da so žrtve naroda ali razreda v njegovem lastnem interesu in ne v interesu izkoriščevalskega razreda na oblasti. V teh družbah so se zavedali, da z ustvarjanjem svoje tradicije, z ohranjanjem svojih običajev, z graditvijo svoje morale krepijo hkrati svoje pozicije, stabilizirajo svojo družbo.

Celo tedaj, ko je ekonomski in pravni sistem neke družbe zrušen in ga nadomesti novi, naprednejši, ga narod še dolgo pomni in v njegovi zavesti ostajajo tiste vrednote, v katerih so leta in leta vzgajali generacije. Nekatere od teh vrednot starih družb in njihovih običajev so se obdržale v naši družbi tudi do danes, trideset let po osvoboditvi dežele in trideset let socialističnega razvoja.

V stari Jugoslaviji so nas vzgajali po tradiciji kraljev, grofov, cesarjev, učili smo se zgodovino njihovih družin, njihovih bitk. Te in druge buržoazne vrednote so sistematično ohranjali s poukom v šolah, z literaturo, gledališči, srečevali smo se z njimi na vsakem koraku. Še danes včasih podobne ali preoblikovane

zaidejo med nas in naše otroke.

Princi in princeske, cesarji in kraljeviči so ob mnogih drugih simbolih stare družbe v nešteti slikanicah, ki jih otroci - še preden gredo v šolo in se naučijo prvih črk - dobijo v dar od dedka Mraza, od staršev in njihovih prijateljev. Toda le-ti ne živijo samo v bajkah za otroke, marveč tudi v delih za odrasle.

S kakšno trdovratnostjo se včasih staro upira novemu, pokaže ta dve stvari, ki ju nismo mogli pregnati iz našega jezika: "gospod" in "gospa". To sta tipični besedi izkoriščevalskega razreda, toda vztrajno se ohranjata tudi v naši samoupravni družbi. Ti besedi sta preživeli vse naše spremembe, celo štiri ustave smo medtem sprejeli, pa sta še vedno živi! Nismo ju mogli ločiti, niti zamenjati z drugimi besedami, ki bolje ustrezajo odnosom v naši družbi.

Takih primerov, kjer se s starim pojmom vleče tudi del stare vsebine, tistega, kar smo z revolucijo ovrgli in kar v vsakodnevnem življenju hitreje ali počasneje odpravljamo, je še dovolj. Tak odnos objektivno žaluje za "dobrimi, starimi časi", za časi, v katerih je bilo dobro samo tistim, ki jih še kdaj pa kdaj nekritično poveličujemo, čeprav je del naše delavske tradicije najboljše, kar so dali naši narodi.

Stare družbe so se še kako znale braniti pred vdiranjem novega. Ko je v carski Rusiji Glinka vpelel v svojo opero "Susanin" kmete in kočijaže namesto cesarjev, kraljev, vojskovodij in druge gos-pode, je to izzvalo strahovito zgražanje v visoki cesarski družini. In vendar je njegova opera preživela cesarje in tisto družbo, ker je v njej izredno umetniško spregovoril o razredu, ki je bil do tedaj nespoštovan.

V nedrjih stare družbe se je rojevala tudi nova, drugačna tradicija. Stara družba se ni mogla ubraniti nastajanju novega v sebi. Pojavljali so se napredni ljudje, ki so se bojevali in izborili mnoge vrednote, ki so nastajale v teh sistemih, vendar proti njim. To pa je tudi tisto, kar je del naše revolucionarne tradicije, del tistih vrednot, ki

jih lahko sprejememo kot svojo tradicijo, kot svoje vrednote.

Očitno je potreben večji napor za razlikovanje teh dveh tradicij, teh dveh dediščin. Z raznih mitov preteklosti je treba sneti tančico, da bi še jasneje videli, kaj se za njo skriva. Z buržoaznih tradicij je treba sneti lažno avreolo, da bo jasno, zakaj je taka avreola leta in leta zavestno vrisana.

Osnovna zabloda, s katero je treba obračunati, je dejstvo, da so bili v preteklih družbah njihovi velmožje, cesarji, kralji, plemiči, veleposestniki ali kapitalisti v službi svoje dežele in svojega naroda. To je navadna laž. Najpogostejše so bili hlapci tujih interesov - držav, vojaščin ali kapitala, vseeno, vendar so upoštevali predvsem sebe in svoj razred, ne pa naroda.

Omenil bom samo en primer, za ilustracijo. V stari Jugoslaviji smo Francijo slavili kot osvoboditelja, prijatelja. Bili smo sužnji njene veličine. Vendar je ta prijateljska buržoazna Francija znala še kako zaračunati svoje prijateljstvo: eksploatirala je Bor, profit iz njega. Kaj so od tega imeli Jugoslovani, Srbi, kaj je imel delavski razred Srbije? Umirali so v zemljankah Bora, v katerih so živeli rudarji 20 let v najtežjih razmerah.

Potemtakem so te družbe služile tujcu. Niso se bojevale za osvoboditev lastnega naroda, čeprav so na veliko izgovarjali besedo "svoboda". Za delavski razred je taka svoboda in osvoboditev pomenila novo eksploatacijo. Omenil sem samo en primer hlapčevanja tujcu in poveličevanja hlapčevstva; o takih "svobodah" bi lahko še govorili.

Revolucionarno delavsko socialistično gibanje je začelo v okrilju stare družbe samo ustvarjati svoje tradicije, graditi svojo moralo, ki se ni skladala z moralo in vladajočim razredom. Poveličevalo je dogodke, pomembne za razvoj delavskega gibanja, pripovedovalo o vidnih bojovníkih za delavske pravice. To gibanje je najprej negiralo meščanske vzore in meščansko moralo, vrednote izkoriščevalskih družb, in razodevalo pravo resnico o bistvu teh vrednot in njih-

ovih vzorov. Organiziralo je svoje štrajke in druge vrste boja za delavske pravice.

Ena takih delavskih bitk za boljše življenje je bila v Hustinju, ta čudovita epopeja delavskega gibanja Jugoslavije. Tako kot v drugih podobnih bojih se je tudi tukaj izkazalo bistvo delavske revolucionarne tradicije: odpor proti tujcu, kapitalistom in junaštvo delavcev, njihova pripravljenost za boj in žrtve ter junaško vedenje delavskih borcev pred policijo, v zaporu itd.

V takih spopadih z razredom na oblasti se je razvijala nova tradicija, nova morala: delavci so zložili svoje pesmi, skovali svoje norme vedenja med seboj in do razrednega sovražnika. Generacije, ki so prihajale, so še imele na čem učiti, imele so lastne vzorce, delavske junake in velikane.

Tudi naš revolucionarni boj je v bistvu samo nadaljevanje revolucionarne tradicije socialističnega delavskega gibanja, njegov najvišji izraz. To je pomembna etapa revolucionarnega boja našega delavskega gibanja, polna zgodovinskih dogodkov in človeških veličin. Dobro je, da to etapo posebej osvetlimo in se naučimo iz nje vse pomembno, saj jo gledamo kot revolucionarni boj delavskega gibanja v zgodovini.

Tradicija delavskega gibanja se je obogatila v NOB: ofenzive, slavne bitke, zmage, čete, brigade, bataljoni, divizije - vzor junaštva in slavne po zmagah - so vnašale v tradicijo delavskega gibanja nekaj novega, velikega in pomembnega. Narodnoosvobodilni boj je rodil tisoče herojev, junakov, slavnih osebnosti.

Najsvetlejši vzor je Tito. Kalil in prekalil se je kot delavski borec. Ni takoj postal vrhovni komandant in vodja naše partije. Josip Broz je spoznal življenje vaškega otroka, vajenca, delavca, delavskega borca. Vodil je štrajke, zbiral delavce. Rasel je z delavci, z njihovimi vprašanji in dvomi. Z delom v sindikatih in partiji je zrasel v vrhovnega komandanta in predsednika republike, v velikana mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja.

Včasih pozabljamo to dejstvo, to razvojno pot pri Titu; toda to je v bistvu tudi razvojna pot našega delavskega gibanja v zadnjih desetletjih. V Titu je posebej eno vse tisto najboljše, kar je imelo in kar je dalo naše delavsko gibanje. Iz takega gibanja je tudi mogel vznikniti in darovati delavskemu gibanju in svojemu narodu vso svojo modrost in voljo v boju za osvoboditev.

Narodnoosvobodilni boj je naše narode in naš delavski razred osvobodil ne samo tujih fašističnih zavojevalcev, ampak tudi vseh tujih vplivov. Prvič je narod zares vzel usodo v svoje roke. Če to rečemo danes, je slišati kot parola; pa ni! Na V in Z so se mnogi narodi osvobodili, vendar so ostali politično ali ekonomsko odvisni od svojih nekdanjih kolonizatorjev.

Mi pa smo ena redkih dežel, ki je svojo usodo resnično vzela v svoje roke. V tem je veliko bistvo narodnoosvobodilnega boja. Narod, ki ga je vodila KPJ, je z golimi rokami izbojeval velike vojaške in politične zmage in se osvobodil vseh jarmov in izkoriščevalcev.

Zgradili smo novo socialistično samoupravno družbo, v kateri so v primerjavi z vsemi meščanskimi družbami vsi narodi in narodnosti popolnoma enakopravni. Ta družba je napravila delovnega človeka za gospodarja svoje usode, ker on sam - in ne kdo drug v njegovem imenu - razpolaga z rezultati svojega dela.

Že to, kar sem omenil, dokazuje, da ima delavsko gibanje zelo bogato zgodovino in tradicijo, da ima na čem graditi nove odnose, novo moralo, in da niti ni potrebno do te stopnje obdržati staro. Še manj je razlogov, da bi se delavsko gibanje sramovalo tega, kar je ustvarilo. Nasprotno. Na tem mora graditi in tudi lahko gradi svojo tradicijo, ohranjanja svojo kulturo in vse tisto, kar oblikuje odnose v neki družbi.

Naša revolucija ni zastala, saj ni bila končana leta 1945. Revolucionarni boj se še nadaljuje z novimi dogodki in novimi bitkami. V novih zmagah izstopajo tudi nove osebnosti, novi junaki. Ali niso to npr. rudarji, ki so v najtežjih okoliščinah kopali

premog, da ne bi zeblo naših ljudi? Pogosto so se morali invalidsko upokojiti po komaj 17 letih dela. Ali ni to veličastna bitka, podobna tisti na Sutjeski, ena pomembnih bitk delavskega gibanja?

Delavski razred Jugoslavije je obnavljal domovino v težavnih pogojih, jo gradil in zgradil, izgubljal mladost in zdravje, mnogi tudi življenje. Ali ni to nadaljevanje revolucionarnih tradicij, na katerih lahko vzgajamo generacije, temelj za ohranjanje lastnih veličin in junakov - junakov dela?

Vzemimo samoupravljanje. To nam je tako blizu; vsak dan smo z njim, pa včasih niti ne vidimo veličine tistega, kar smo napravili. To pa je v resnici revolucionaren korak, enak največji zmagi. Ni treba posebej govoriti, da smo prvi v svetu uresničili zamisel o delavcu-samoupravljalcu.

V naši zavesti in v naši praksi se je že zakoreninila močna samoupravljalna tradicija o potrebi po stalnem boju za ohranitev neodvisnosti in samostojnosti naše dežele. Na Jalti in v Potsdamu so nas razdelili. Prizadevanja, da bi to razdelitev uresničili, niso prenehala niti danes, po več kot treh desetletjih. Za ohranitev neodvisnosti smo se morali dosti bojevati in si veliko prizadevati. Ali ni tudi to nova tradicija?

Sedanja generacija je treba vzgajati na teh tradicijah, upoštevajoč vse etape in razsežnosti našega revolucionarnega boja. Naše sedanje generacije se morajo zavedati veličin teh naporov, žrtev in zmag, morajo vedeti za ljudi, ki so nosili to breme, za junake vseh revolucionarnih obdobj.

Menim, da je zlasti treba stalno poudarjati in ohranjanje bratstvo in enotnost kot glavno pridobitev in pogoj za vse naše zmage. Kajti če delavsko gibanje ne bi odprlo te strani, se Jugoslavija ne bi mogla obnoviti na nobeni drugi osnovi: ne na srbski, ne na hrvaški, ne na kapitalistični, ne na pravoslavni, ne na velikodržavni niti katerikoli drugi, ki so si jih zamišljali stari politiki. Zaradi takih naziranj je stara

Jugoslavija tudi razpadla.

Delavsko, komunistično gibanje in Komunistična partija Jugoslavije so osnovali bratstvo in enotnost. Le-ti so lahko iz pepela izvlekli staro Jugoslavijo in ustvarili novo, trdno tradicijo, utrjevali bratstvo in enotnost, gradili na njem novo, samoupravno socialistično skupnost. Kar smo ustvarili, moramo tudi obdržati in na tem graditi tradicijo.

Na to nas stalno opozarja tudi tovariš Tito. Vidite, ko je sovražnik hotel razbiti našo deželo, ko je v bližnji preteklosti organiziral kontrarevolucijo, je najprej udaril po bratstvu in enotnosti. Pojavile so se parole, da sta bratstvo in enotnost unitaristična teorija ipd. Prav zato, ker je udaril na najsvetlejšo med vsemi našimi tradicijami, si je moral polomiti zobe.

Sindikalne organizacije so kot del revolucionarnega delavskega gibanja življenjsko zainteresirane, da ohranijo vse te tradicije, da ustvarijo novo, delavsko, samoupravno, socialistično in komunistično moralo. Vsaka naša tovarna, ustanova, organizacija, vsak kraj, komuna, pokrajina in republika ima svoje velike bitke, akcije, pomembne datume in osebnosti, ki so se izkazale, borci in junake v vsem predvojnem, vojnem in povojnem revolucionarnem gibanju. Na tem bi morali graditi moralo, utrjevati tradicijo, ustvarjati kult herojev boja in dela. Ponosni moramo biti na veličino naših bojev in zmag, na ogromen napor, žrtve in samoodrekanje; vse to je delavski razred vtakl v današnje dobrine. Tradicijo revolucionarne veličine je treba vnašati tudi s kulturno dejavnostjo, ki je sicer v sindikatih zelo razvita.

Narod je že ustvarjal in ustvaril pomemben del prav take revolucionarne tradicije. Kako, kje in pod kakšnimi pogoji so nastajale partizanske pesmi v NOB je govorila tudi oddaja radia Beograd. Narod je ustvarjal svoje pesmi, svojo kulturo, svojo tradicijo in tako na mah porušil staro. Nenekrat so milijoni ljudi postali ustvarjalci novega. Po sedanjih podatkih je med NOB nastalo 20 tisoč partizanskih pesmi!

Pohvaliti je treba prizadevanja,

da se na tej podlagi še naprej razvijajo pesmi in glasba, da se tradicija partizanskih pesmi nadaljuje tudi v novih pogojih.

Toda teh poskusov je, žal, še malo. Presenetljivo jih je malo v delavskih in amaterskih društvih, ki so bila že pred vojno nosilci borbenega razpoloženja delavskega razreda v pesmi in igri. Naša društva se niso oddaljila od narodnih pesmi in kola. Malo je tega, kar bi lahko imenovali ohranjanje revolucionarnih tradicij, še manj tistega, kar pomeni ustvarjanje novega na današnjem herojstvu delovnih ljudi.

To pomeni, da v našem odnosu do revolucionarne tradicije, v njenem ohranjanju in nadaljnjem razvijanju nekaj ni v redu. Nismo se jasno odločili, nismo se jasno orientirali na to. Narodne pesmi in kola, ki jih imam tudi sam rad, so del tradicije naših narodov. Toda te pesmi in ta kola so morda peli in plesali tudi v fevdalizmu, v kapitalizmu, morda tudi danes, povsem so nevtralna. Ni razlogov, da ne bi ohranjali in razvijali tudi lastne delavske tradicije in z njo odpravili del starega, nam nesprejemljivega.

Menim, da bi na tem posvetovanju morali poznati razne ustvarjalce - glasbenike, književnike, igralce in druge, da spregovorijo o veličini tega, kar naši narodi, naš delavski razred ustvarja, da prispevajo h graditvi naše delavske, revolucionarne tradicije in k razvijanju naše samoupravnosti, komunistične morale, da bi razvijali tudi novo kulturo, nove običaje in svojo moralo.

Kreiranje mode po simbolih iz NOB in delovnih akcij bi npr. lahko pomenilo prenos ne samo nekdanje diktirane "mode", ampak tudi duha tega časa, tistih trajnih vrednot, ki so se takrat oblikovale. Poskušali so s partizansko jopo, vendar je po eni sami prireditvi vse obtičalo. Nekje se je zataknilo, imeli smo kratko sapo.

Mladina zahteva nekaj novega, tako v modi kot na drugih področjih. Ker pa tega nismo napravili sami na svojih tradicijah, smo množično uvažali simbole različnih svetovnih armad na kapah, jopah ipd. Ravno takrat, ko se



Pri rekonstrukciji ceste na Pokljuko se gradbeniki niso ozirali na gozd. Foto GG

je ameriška armada bojevala v Vietnamom, so se k nam pod firmo mode vnašali njihovi simboli.

Ostali smo gluhi, kot da se nič ne dogaja, kot da to ni politika. V bistvu pa je to politika; kadar pride nekaj v tradicijo naroda, tega ni mogoče izriniti. Zato moramo ustvariti svoje simbole, ohranjati lastno tradicijo. Ali ni mogoče simbolov iz vojne in iz delovnih akcij modernizirati in jih preoblikovati v jope, kape idr. s sistematičnim delom, v katerem bi sodelovalo veliko ljudi? To je velika in za sedaj neizkoriščena možnost.

Na tem posvetovanju so nam tovariši iz "Turističnega tiska" razdelili nekaj publikacij: turistični vodič za Sutjesko, Jasenovac... Komericalno so predstavili najpomembnejše spomenike revolucije. Je pa še tisoče načinov, kako bi jo lahko predstavili. Toda o tem je treba razmisliti, v to se je treba pogledati. To mora postati kulturna vsebina ob vsestranskem angažiranju sindikatov, kulturnih in družbenopolitičnih organizacij.

Vse to vpliva na politično in idejno vzdušje v družbi.

Našo moralo in naše tradicije moramo kazati in ohranjati tudi v odnosu do ljudi, ki so k njuni ustvaritvi zelo veliko prispevali: do borcev, njihovih staršev in otrok. Mi to sicer delamo, toda nekako zaprto, ne govorimo dovolj; vendar je to močan izraz solidarnosti, veličine, tovarštva, spomin na tiste, ki so se borili za današnje dobrine.

Pri odnosu do borcev, njihovih očetov in mater, do njihovih otrok, pri skrbi zanje nismo dovolj temeljito zbirali moralnega kapitala. Ta množična skrb je bila za nas običajna, povsem razumljiva. Borci in sirote v drugih, bogatejših deželah, pa so ostajali brez družbene oskrbe in varstva. Tudi to je izraz nove, revolucionarne tradicije.

Teh nekaj misli sem povedal v želji, da bi po svojih močeh prispeval k ohranitvi tradicij revolucionarnega delavskega gibanja.

Prevod: JR

POTI IN STRANPOTI DELITVE

PO DELU

(Prispevek pod tem naslovom je bil objavljen v gospodarski reviji "Slovenija - paralele", avtor članka je Pavle Kogej. Objavlja mo izvleček iz tega prispevka).

Ko se je uveljavil zakon o združenem delu, so bila sprejeta izhodišča, ki naj bi bistveno vplivala na družbeno-ekonomske odnose v združenem delu. Še posebno vidne spremembe naj bi se pokazale na področju oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke. Zakon je nakazoval resnično reformo in končni zlom mezdne miselnosti in meznega obnašanja. Če je sistem delitve do sedaj stal na glavi, smo ga postavili na trdne noge. Poglejmo v najbolj grobih potezah, kako smo navkljub vsem sporazumom "gradili" maso sredstev za osebne dohodke in sredstev za skupno porabo:

a) Neprestano smo si prizadevali, da bi za večino delovnih mest dosegli čim višjo "tarifno postavko", ki bi bila tudi družbeno priznana, ne glede na to, kakšno dejansko vrednost je imelo posamezno delo na tržišču.

b) Ker so visoko zvaneči nazivi in kvalifikacije prinašale večje osebne dohodke, so se delavci bolj potegovali za nazive, kot pa za opravljanje del, ki so jih prvotno vsebovala delovna mesta pod temi nazivi.

c) Močno se je razširila filozofija: Zakaj bi to delo delal sam, če lahko toisto delo opraviva dva z večjo lagodnostjo? Oviraj tej filozofiji so bile le premajhni prostori. Marsikje pa še to ne, če so imeli denar za prizidke in nove poslovne stavbe.

S seštevkom vseh teh potreb smo startali na naš čisti dohodek ne glede na to, kako smo poslovali in koliko smo ustvarili. Razumljivo je, da je šlo vse to naprej na račun zmanjšanja sredstev za razvoj materialne osnove dela (a-

kumulacije); takoj nato pa smo že sprožili proces za povečanje cen.

Pravo, revolucionarno prelomnico je prinesel zakon o združenem delu. Ali smo ga res kot takega sprejeli v našo miselnost? Če smo, potem se mora odražati to naprej v zgradbi naših samoupravnih sporazumov in pravilnikov, ki določajo oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke.

Res, da imamo nekaj ali celo več primerov, kjer so nove ideje zaživele in pokazale pozitivne rezultate. Toda te se izgubljajo v poplavi slabih, nepremišljenih ali formalističnih rešitev, ki jih lahko izluščimo iz sporazumov in pravilnikov temeljnih organizacij. Še bolj pa nas na to opozarjajo drugi, vidnejši znaki:

- Po sprejetju novih pravilnikov se zaposlovanje ni zmanjšalo, kar je še posebno izrazito na področju "režije" oziroma družbene in druge administracije;

- Osebni dohodki rastejo brez zveze z ustvarjenim dohodkom; enako rastejo v organizacijah z dobrimi rezultati kot pri "zgubarijih". V drugem primeru ponekod še hitreje;

- Pritisk na povečanje cen se ni umiril in kot vidimo, cene na vseh koncih in krajih tudi rastejo;

Nekateri bodo poskušali za težave pri uvajanju novega sistema kriviti zakon o združenem delu. To so tisti, ki jim novi odnosi ne dišijo, ali se jim ne da uvažati sprememb ali pa dejanskega namena zakona ne poznajo. Krivda za prepočasno pozitivno delovanje novega zakona na področju delitve osebnih dohodkov je drugače.

Eden izmed bistvenih elementov novega sistema delitve je prav normirana določitev, kakšen del ustvarjenega dohodka lahko delimo za osebne dohodke. Brez te

najpomembnejše "železne norme" so vsa druga prizadevanja za merila o delitvi precej brez haska, kakor nam je pokazala dosedanja praksa.

Sredstva za osebne dohodke moramo vedno postaviti v realen odnos do ustvarjenega dohodka. Čisti dohodek je le tisti del dohodka, ki nam je ostal, ko smo poravnali naše samoupravne obveznosti za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb (prispevki samoupravnim interesnim skupnostim, krajevnim skupnostim, družbenopolitičnim skupnostim itd.) in še nekatere druge obveznosti. Čim večje bodo vse te obveznosti, tem manjši bo čisti dohodek in s tem tudi sredstva za osebne dohodke. Ali delavci res dobro poznajo vse te mehanizme, ki so v bistvu zelo preprosti. Človeka obhaja dvomko vidi, kako tudi v letošnjem letu mnogi neprizadeto dvigujejo roke in tako izglasujejo nove prispevke ali dodatne preambiciozne plane raznih samoupravnih interesnih skupnosti.

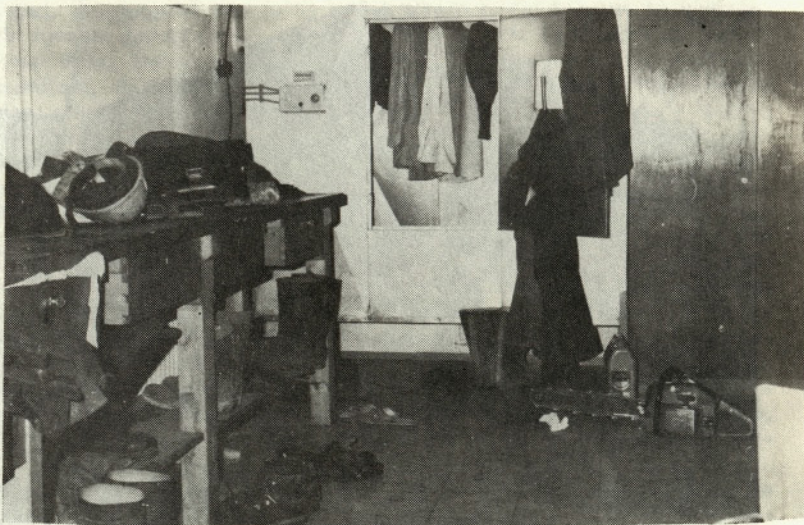
Če vemo, v kako različnih pogojih poslujejo posamezne temeljne organizacije iste panoge, potem vemo, da je iskanje skupnih (enakih) in pravičnih norm prava utopija. Temeljne organizacije se razlikujejo po različnih izhodiščih; po zgodovini razvoja, po geografskih pogojih; po specifičnosti proizvodnih programov, po velikosti, od katere je odvisna stopnja notranje delitve dela in racionalnost organizacije dela, itd., itd. Zato morajo te norme izhajati iz organizacije same. Povedano nekoliko drugače: Vsaka temeljna organizacija mora najprej tekmovati sama s seboj. Le v tem primeru bodo za dobro poslovanje stimulirani tudi tisti delavci, ki delajo v organizacijah z izgubo. Prav tako pa bodo morali boljše uspehe za večje osebne dohodke dosegati tudi tisti kolektivi, ki imajo (morda ne po svoji zaslugi) denarja na pretek. Norme za oblikovanje sredstev za osebne dohodke morajo temeljiti torej na

trenutnem poslovanju, torej na doseženih rezultatih zadnjega obdobja (ki je lahko zadnje poslovno leto ali povprečje nekaj let ali podobno). Morda se bo komu zdel tak način neutemeljen s strokovne platí ali celo krivičen - predvsem do tistega kolektiva, ki je že do sedaj racionalno posloval. Toda nič ne pomaga; to je zaenkrat edina in najboljša pot, čeprav ni do vseh enako pravična.

Če pa bomo čakali, da bomo prišli do normativov, ki bodo za vse enako pravični in stimulatívni, potem lahko odložimo uresničevanje novega sistema ad calendar Graecas. Ob tem problemu si je polomilo zobe že več znanstvenikov in znanstvenih institutov. Je pa to sijajen izgovor za tiste, ki nočejo imeti opravka z nobenimi konkretnimi normami.

Naša prizadevanja bodo morala biti usmerjena predvsem na naslednje točke:

- a) da so sredstva za osebne dohodke v prvi vrsti odvisna od ustvarjenega dohodka. Dohodek pa bo tem večji, čim več naših storitev bomo realizirali na tržišču (proizvodov, uslug) po taki ceni, ki ima družbeno ustrezno vrednost, s čim nižjimi stroški bomo poslovali; čim bolj racionalno bomo delali; čim bolj bomo kvalitetni in podobno. Kako plitvo ali ničevno je dojemanje teh resnic oziroma imperativov za ustvarjanje dohodka, ugotavljamo na vsakem koraku: pri belem dnevu gorijo žarnice; zaradi preveč zakurjenih prostorov delavci odpirajo okna in sredi zime slačijo sukniče; nikogar ne boli srce, ko odmetavamo še uporaben material in podobno;
- b) da je čistí dohodek gospodarskih organizacij in s tem tudi osebni dohodek odvisen v veliki meri tudi od tega, kako racionalno je organizirana naša družbena infrastruktura in kaj ji pripada;
- c) da je za višino sredstev za osebne dohodke izrednega pomena polna zaposlenost delovnih ljudi in racionalna izraba delovnega časa. Torej ne sme biti vseeno, ali isto delo opravi 5 ali 6 delavcev. Delavec mora vedeti in čutiti, da ust-



Komu za zgled - pri označenih garderobnih omaricah
Foto GG



Take kombinacije ne vsiljuje utesnjen prostor pač pa
odnos človeka do reda.
Foto GG



Več samozavesti so dobili vratarji z novimi uniformami v TOZD Avtoprevozništvu z delavnicami.

Foto GG



Letošnja skupina novih motoristov

Foto GG

varjamo le z dejanskim, smiselnim delom, ne pa s prisotnostjo na delovnem mestu ali z nekim delom zaradi dela (nesmiselna opravila). Prav tako mora vsak delavec spoznati, kako dragoceno je znanje in sposobnost vsakega zaposlenega. Zato ne sme biti vsceno, kaj kdo dela (da visokostrokovni kadri opravljajo neka rutinska opravila) in še manj, da nekoga plačujemo za znanje, ki ga ne izkorišča;

č) da nihče ne more in ne sme biti plačan po nazivu delovnega mesta in prav tako ne po nazivu (oziroma kvalifikaciji), ki mu ga je dala šolska izobrazba, ampak le po delu, ki ga opravlja.

To je v bistvenih potezah celoten program osveščanja delavcev za razumevanje novega sistema ustvarjanja in delitve sredstev za osebne dohodke. Brez teh spoznanj se bomo le po polževo premikali naprej. Še posebej bi poudaril, da so izrednega pomena cilji, ki jih mora imeti celoten kolektiv temeljne organizacije, vsaka skupina posameznih organizacijskih (ekonomskih, obračunskih) enot in vsak delavec posebej. Nič pa nam ne pomaga, če so ti cilji "zakopani" v nekih planih, ki so spravljani v predalih planske in finančne službe. Prav tako ne bodo imeli stimulativnega uspeha cilji, ki so postavljeni na dolge roke. Cilji morajo biti postavljeni kratkoročno in praviloma za vsak mesec. Vsaka skupina mora poznati svoj cilj - to je plan. Sproti mora vedeti, ali plan dosega ali ne in osebni dohodki morajo biti stalno odvisni od tega.

Mnoge temeljne organizacije so prilagodile pravilnike o delitvi sredstev za osebne dohodke zakonu o združenem delu po liniji najmanjšega odpora.

Še slabše je v primerih, kjer so sistem delitve reševali le delno in to le v tistem delu, za katerega bi bilo bolje, da bi ga pustili pri miru, če že niso rešili drugih, precej pomembnejših meril. Tu mislim na katalog del (točkovni cenik del), s katerim so cele mesece burili duhove kolektivov in jih odvrčali od pomembnejših vprašanj novega sistema. Zdelo se je (po mnogih

kolektivih je to še vedno glavna tema razprav!), kot da nekateri želijo, da se delavci ne bi izkopal iz mezdne filozofije. Ne mislim, da katalog del ni pomemben; toda še daleč ni vreden take vsestranske pozornosti, kot smo ji bili priča. Vnela se je prava bitka za vsesplošno dviganje razredov in točk.

Sestavljalcem zakona o združenem delu so črtali delovno mesto iz dveh preprostih razlogov: najprej zato, ker se je delovno mesto izrodilo zaradi manjše nazivov in marsikje ni več predstavljalo dejanskega dela. O tem smo že predhodno razpravljali. Poleg tega pa so se pod istim nazivom in pod isto vrednostjo mnogokrat skrivala različna zahtevna dela. Drugi namen pa je bil, da se z odpravo delovnega mesta doseže večjo elastičnost v smotrnem gibanju delavcev. To se pravi, delavec ne bo več razporejen na določeno delovno mesto, ampak bo opravljal razna dela določene širše skupine. V to novost se nekateri niso mogli vživeti in so zato začeli razlagati, da mora biti v katalogu kot samostojna enota obdelana in ocenjena vsaka naloga. Na ta način bi lahko spet prišli skozi zadnja vrata do delovnega mesta, kajti skupek določenih nalog ni nič drugega kot to. Ob taki razlagi pa se je najbolj začelo zapletati pri ugotavljanju sestavljenosti dela. Ali naj ocenimo vsako nalogo posebej. In nato: ali naj vsak dan evidentiramo, katere naloge in koliko časa jih je posamezen delavec opravljal? Zakonodajalec ni nikoli imel takih nenavadnih idej. Če smo očistili delovna mesta vseh nesmotrov, smo prišli do enote, ki jo bomo imenovali delo. Definicija zanj pa je takale: "Delo je določen, relativno stabilen del delovnega procesa oziroma delovnega področja, ki se je oblikoval ob delitvi dela in predstavlja tak del, ki praviloma polno zaposluje posameznega delavca". Zato bo na primer računovodstvo male temeljne organizacije, v katerem dela 5 delavk, razdeljeno na 5 različnih del oziroma delokrogov; računovodstvo velike delovne organizacije s 50 računovodskimi delavci pa morda na 30 delokrogov.

Če bi analizirali strokovne zahteve posamezne naloge in nato izračunali povprečje vseh nalog

skupaj, bi ugotovili, da je za to delo povsem dovolj enoletna strokovna šola. Dobro pa poznamo zakonitost, da kvantiteta na določeni stopnji preide v novo kvaliteto. In prav to se dogaja pri posameznih obsežnejših delih (delokrogih) oziroma pri različnih poklicnih dejavnostih.

Še nekaj misli o "metodah za ugotavljanje sestavljenosti dela" ali kot smo do sedaj to imenovali "analitični oceni del". Obnašamo se, kot da odkrivamo Ameriko. Ponujamo si razne "znanstvene" metode. Najhuje pa je to, da jih hočejo nekateri dosledno uporabljati za analizo oziroma oceno zahtevnosti del. Kdor to počne, sigurno izziva prekinitev dela. Ni vse v znanstvenih metodah! Potrebno je poznati tradicije kolektiva; stališča delavcev do posameznih zahtev dela; okoličine temeljne organizacije; konkretno kadrovske situacije predvsem z ozirom na deficitarnost delavcev za določena dela in podobno. Edina resnica na tem področju dela je - na tablo mi jo je zapisal kolega, ko sem v njegovi organizaciji začel s tem delom: "Analitična ocena je toliko znanost kot umetnost". Tisti, ki dela na tem področju, mora imeti zyrhano mero različnih znanj in spoznanj. Kar pa prenašamo v prakso, mora biti preprosto in odprto sporazumnim prilagoditvam. Kdor slepo upošteva posamezne metode, je z znanostjo skregan. Nizka stimulativnost in uravnilovka

Iz mnogih raziskav tako doma kot drugje pa nam je znano, da storilnost nenormiranih delavcev doseže povprečno le eno tretjino storilnosti normiranih delavcev. Zato je povsem razumljivo, da bodo prekoračitve zelo velike, če je sistem dovolj stimulativen in, če delavci zaupajo sistemu.

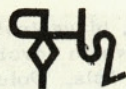
Največja ovira za pripravo dobrih oziroma najustreznejših meril za delitev sredstev za osebne dohodke je ekonomska in organizacijska nepismenost mnogih poslovnih kadrov. Pri nas še vedno prevladuje mnenje, da je važno le to, da ima vodja določene enote potrebno strokovno znanje in nekaj smisla za delo z ljudmi. Pa še ta "smisel za ljudi" si vsak po svoje tolmači. Potem ni čudno, da vodja ni sposoben narediti niti ustreznega o-

pisa del, kaj šele da bi obvladoval metode racionalnega oblikovanja delokrogov. Tak vodja nima niti uporabnih idej, katera merila uspešnosti bi bila najbolj primerna za njegov oddelek oziroma službo. Tuje mu je planiranje in prav tako tuja ekonomska abeceda. V takih organizacijah združenega dela je bilo vse delo v sistemu prepuščeno peščici delavcev, ki pri najboljši volji ne morejo poznati poslovanja vseh enot, še manj pa podrobne zahteve posameznih del. Temu primerno so tudi pravilniki in katalogi del. Zadnji čas je, da se ovemo, kakšna znanja terja profil poslovnih delavcev. Za ta profil je enako pomembno profesionalno, ekonomsko in organizacijsko znanje, kamor sodijo metode dela z ljudmi, metode oblikovanja in delitve dela; metode analiziranja dela; metode merjenja in ocenjevanja; metode o gibanju kadrov; metode proučevanja itd.

Uvodoma smo že omenili, da so za osveščanje in informiranje delavcev najbolj odgovorni prav vodje organizacijskih enot. Vodje, ki sami malo razumejo, lahko še manj prenašajo napreje.

Najboljših zgledov niso dale niti vodilne družbene institucije. Kot primer naj navedem le dejstvo, da imajo v večini teh institucij še vedno mesečne plače in da jim časovno enoto predstavlja mesec, ko ima gospodarstvo že zdavnaj uro kot časovno enoto dela. Ko sem v začetku marca spraševal delavce iz teh institucij, kako se jim v kuverti pozna najkrajši mesec v letu - to je februar, so me vsi po vrsti debelo gledali in vprašanja še razumeli niso. Ob tem postane človeku nerazumljivo, da so se sposobni nekateri uradniki v nedogled pričkali, ali lahko prenesemo en delovni dan v naslednji teden ali ne (ker bi s tem kršili 42 urni tednik oziroma minimalno 5 dnevni tednik), istočasno pa si bodo dali mirno izplačati dva dneva, ki jih niso opravili in jih tudi ne bodo. To pa je le droben znak neiskrenosti.

Ko pa je bilo treba stopiti na čelo in izbojevati praktično izvedbo sistema, so se nekateri enostavno umaknili in spustili na delo dobesedno tretjerazredno ekipo. Res da ta pojav ni splošen, vendar tudi izjemen ni bil.



Tudi letos so avstrijski lesni industriji in gozdarji priredili svoj sejem, ki smo ga obiskali tudi člani DIT-a blejske sekcije. Sejem je tudi v mednarodnem pogledu pomemben, saj na njem razstavlja vrsta držav. Vsako leto je večji in žal tudi vsako leto manj ozko specializiran, tako da vedno manj lahko govorimo o lesno - gozdarskem sejmu. Velik del razstavišča zavzemajo ponudniki splošnih dobrin, kmetijstva, bele tehnike, kovinarstva, obrtniških izdelkih, da o kramarjih ne govorimo. Marsikje je uporabnost za lesarstvo in gozdarstvo treba že kar izluščiti iz množice artiklov, ki jih razstavljajo vsemogoče velike in male firme.

Opazna je bila spet težka mehanizacija, ki prevladuje v gozdarstvu. Zlasti kamioni-prikoličarji z vgrajenimi dvigali na zadnjem delu, težki traktorji Timberjaki, pa tudi pravilne naprave za težje pogoje firm Wissen in Hintereggen so za avstrijske (kakor tudi za naše) pogoje še kako potrebne in dobro zastopane. Izdelovalci orodij, motornih žag razstavljajo kakor vsako leto, vendar izrazito novega nimajo pokazati. Tu pa tam se pojavi drobna izboljšava, ki pa večino ma še ni preizkušena.

Omeniti je treba velik prispevek mehanizacijo za avtomatsko obdelavo podatkov, ki prodira tudi v samo gozdarstvo. Firma "ZEMA" s sedežem na Dunaju in v Beljaku razstavlja avtomatsko premerko "Holzmesskluppe 12 R/S, za katero se navdušujejo nekateri tudi pri nas. Zanimiv je bil vpogled v način označevanja hlodov neke firme (Latschbacher) z metalnimi in plastičnimi ploščicami - brez barve in krede; izmero debela pa izgovorijo v diktafon in je s tem že za beležena.

Za izčrpnije poročilo o sejmu bi bil potreben podrobnejši ogled; toda v kratkem času je mogoče dobiti le nekaj splošnih vtisov. Vsako leto si lesnega sejma v Celovcu verjetno ni vredno ogledati, na nekaj let pa je mogoče tu pa tam le opaziti napredek v stroki.

M. Zupan

PRAZNIK GORIJ

Zjutraj, 28. avgusta leta 1941, so v Spodnjih Gorjah pod hribčkom Revovco nemški okupatorji ustrelili pet talcev: Franca Sokliča iz Krnice, Jožeta Repeta iz Spodnjih Gorij, Karla Repeta iz Spodnjih Gorij, Ivana Zupana iz Nomenja in Jožeta Píkona iz Dobrave. Kot spomin na ta težki trenutek, smo si Gorjanci 28. avgusta izbrali za krajevni praznik.

Poleg proslave, ki jo za krajevni praznik pripravimo vsako leto, smo letos organizirali še športna tekmovanja v odbojki, košarki, namiznem tenisu in malem nogometu ter pohodu na Porezen. Pomembna za krajanje pa je pridobitev novih prostorov za knjižnico, ki smo jih otvorili na krajevni praznik. Na ta dan smo prejeli tudi prvi izvod glasila, ki ga izdaja KK SZDL Gorje in je namenjen obveščanju krajanov o dogodkih v KS, o delovanju društva in o drugih zanimivostih iz domačega kraja. Posebno mesto pa bo v glasilu namenjeno povzetkom gradiva občinskih sej zboru krajevnih skupnosti in njihovim sklepom.

I. S.

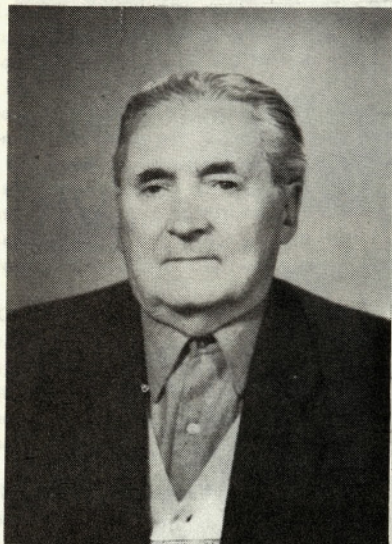
Naše Društvo inženirjev in tehnikov gozdarjev je v letošnjem letu pričelo zbirati podatke o zanimivih drevesih: o velikanih, o tistih, ki imajo posebne oblike, ali pa predstavljajo kulturno vrednuto. Nekaj podatkov smo že zbrali in bomo predlagali, da bi najbolj zanimiva drevesa zaščitili. Naj ne bo gozdnega revirja, ki bi ne imel vsaj enega drevesa - spomenika! V naslednji številki bomo skušali objaviti zbrane podatke. Zato pohitite!

I. V.



Pri gradnji cest na varstvo okolja še ne mislimo preveč

Foto GG



Peter Pintar je 31/7-1979 dopolnil osem desetletij in je med najstarejšimi gozdarji našega podjetja. S šestnajstimi leti se je zaposlil pri železnici na Jesenicah in bil zavirač do konca prve svetovne vojne.

Po odsluženju vojaščine leta 1922 je dobil službo gozdnega čuvaja v revirju Martinček na Jelovici. Po treh letih je šel na tečaj za gozdno lovskega čuvaja in tako pridobil pravico do stalne zaposlitve v revirju Notranji Bohinj.

Leta 1926 je končal enoletno gozdarsko šolo v Sarajevu, ter napredoval v "zvaničnika III. kategorije". Na lastno željo je bil leta 1929 premeščen na gozdno upravo Bled, kjer je prevzel revir Poljane, nato pa za pokojnika Tomažem Lakoto še revir Krmo. Že istega leta sta bila Krma in del Radovne dodeljeni kraljevemu lovišču in je tako prišlo do zamenjave revirjev med njim in gozdarjem Ogrišom, ki je vodil revir Rudno polje. Od tam pa so ga 1934. leta zopet premestili v revir Mežaklja-Poljane.

Po spremembah, ki so nastale leta 1939, ko je državne gozdove prevzel verski zaklad, je bil Peter zopet premeščen v Bosno, ker je želel ostati v državni službi. Delal je pri gozdni upravi Tuzla kot odkazovalec lesa za posek in v arhivski pisarni vse do mobilizacije leta 1941.

Po naključju je prišel v Kranjsko

goro, kjer se je priključil graničarski četni, ki se je dva dni borila proti Italijanom v zgornji savski dolini. V Mojstrani se je četa razvila in Peter jo je mahnil preko Vrtaške planine v Martuljek proti domu. Mesec dni se je skrival v martuljskih gozdovih, domov pa je prišlo obvestilo, naj pride v službo v revir Mežaklja-Poljane, kjer je delal do konca druge svetovne vojne.

Med vojno so Nemci velikokrat trkali na vrata njegovega doma na Fortuni, premetali in preiskali stanovanje, saj so vedeli, da ima zveze s partizani.

Po končani vojni je ostal še naprej v istem revirju vse do upokojitve leta 1954. Kljub upokojitvi je še vedno delal honorarno, 5 let pri takšaciji po raznih revirjih, nakar se je ponovno zaposlil, leta 1963 pa zopet šel v pokoj.

Kljub letom ni mogel mirovati, ampak je še vedno delal honorarno na gozdni upravi Jesenice in Pokljuka vse do leta 1973.

Pet desetletij svojega dela je Peter posvetil gozdarstvu. Veliko revirjev je zamenjal, veliko gozdnih poti je prehodil, da bi užival zaslužen pokoj v enem najlepših revirjev, nad katerim bdi Martuljkova skupina.

Iskrene čestitke in še na mnoga leta našemu jubilarju gozdarji Gozdnega gospodarstva Bled.

Mertelj Alojz



Da, čas. O tem se pomenimo! O vedenju do časa.

Čas ni le denar, kot pravi angleški pregovor, čas je nič več in nič manj kot naše življenje. Nimaš pravice razsipavati z njim, ne s svojim. Še manj s tujim.

"K meni prihaja človek, ki se ga zmeraj ustrašim. Tat mojega dela, mojega časa, iskanja, mojega miru in, da tudi to, - mojega zdravja. Pravi "morilec". Pride in govori, govori in ne jenja uro, uro in pol, vstane, že upam, da bo odšel - pa ti spet sede in najmanj pol ure. Res pravi morilec. Pogledujem na mizo, kjer leži moje delo, postajam nestrpen, živci se mi napno, začne me boleti srce... on pa brbra in ne čuti, da tako ne gre, da se tako ne spodobí. Ali pa. Kaj vem, morebiti celo uživa pri tem. Ampak saj je vendar šolan človek! Ali pa mu je dolgčas. Groza - človeku vendar za hip ne more, ne sme biti dolgčas. Narobe: trudil se boš izvrtati kje še kaj dodatnega časa! Ko bi mogel kaj časa kupiti od tistih, ki ga imajo preveč. Ampak žal - čas ni naprodaj."

"Omotičen sem, ko sem se sam spomnil nanj. Sedi in govori. No, končno gre. A kaj. Uničil mi je ves dan, ker se ne morem več zbrati, ne morem se več pomiriti. A delo moram končati, zato moram hiteti. Delam "na živce". In zato delam slabo. Izdelek je slab. Učinek bo ničev, bo slabši, jaz pa živčen in brez zadoščenja. Kaznoval bi take ljudi - ali odprl zanje posebne klepetalnice."

Balade o izgubljenem času. Balade so grozljive. Grozljivo je izgubljanje časa. Minuta izgubljena ne vrne se nobena. Naš človeški "dan" pa je tako kratek. Komaj vstaneš, že je večer. Komaj prideš na svet, že pride smrt. To naše življenje, teh naših ubogih pet minut. Ne ure, sekunde je treba šteti. Živeti brez časovnih izgub. Živeti bogato in polno. Živeti človeško, zavestno. Le človek se zaveda časa. Le človeku je dano, da vsaj nekoliko gospodari z njim. Čas. In prostor. Dvoje gospodstev, v

katera smo vklenjeni in do katerih se moramo znati vesti.

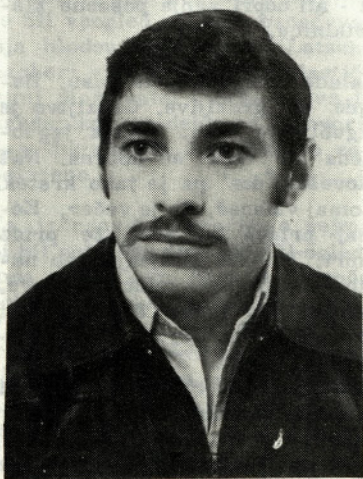
Polno živimo vsaj hip! Že tako polovico življenja prespimo, precej živimo v polsnu in kot stroji. Velja pa samo zavestno življenje. Živimo ga vsak hip - kadar delamo, premišljujemo, se družimo s človekom ali naravo - zmeraj vedimo, da smo, da živimo.

"Čas. Čas te sovraži. Ne pusti se mu. Kadar se mu pustiš, nisi več ti. Ni te več... Ne smeš ga spustiti z vajeti. Trd bodi z njim, pa boš veliko naredil. Podaljšali smo človeško življenje, a zgubili svoj čas. Boj za denar, položaj, pohlep po užitkih, hlapčevanje sodobnim razvadam - a kje si ti, kje sploh si še ti? Si le za hip, za kako minuto in že se znova pogrezneš v splošni utrip, izgineš iz svojega časa, iz svoje zavesti. Razkrojil se boš, ne boš dopolnil svoje osebne usode, ostal boš brez svojih osebnih izdelkov, ki jih ne zna narediti nihče razen tebe. Zato pazi, kako se vedeš do časa!"

Iz del prof. M. Mahničarja zbral
M. Z.

V SPOMIN

Žalostno je odjeknila v kolektivu TOZD gozdno gradbeništvo vest, da je v prometni nesreči v nedeljo, 26/8-1979, omahnil v smrt naš mladi sodelavec ČURIČ TOMISLAV.



Komaj 23-leten mladenič se je zaposlil v naši TOZD 28. maja letos. Delal je kot vrtalec v delovni skupini Vukušič Ivana na Pokljuki.

Bil je delaven, veder mladenič in v krogu svojih sodelavcev priljubljen. Prav zato je vsak od njegovih prijateljev in sodelavcev toliko bolj prizadet. Saj se je tako nenadoma utrnilo mlado življenje, polno snovanj, upanj, načrtov in pričakovanj.

Tomislav je prišel v našo delovno organizacijo iz Duvna - BIH, da bi s prihranki prispeval svoj delež h gradnji doma, ki ga njegovi svojci grade v Slavoniji in

katerega se je mladi Tomislav tako veselil.

Neizprosna usoda pa ga je iztrgala iz naših vrst, prekinila njegove načrte, upe in snovanja. Za njim bo ostala vrzel v našem kolektivu, v vrsti njegovih prijateljev in v krogu njegovih dragih.

Iskreno žalujemo za našim Tomislavom in sočustvujemo z njegovimi svojci. Naj mu bo lahka domača zemljica!

Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

Sodelavci TOZD gozdno gradbeništvo



Polaganje propustov zahteva še vedno tudi ročno delo.

Foto GG

Rank tatar Jerlah je bil tukaj
kumšt, da se j usažga antreha
votu, Mlin je imou n žago, drgač
j bil pa rodar, da j korete devou,
pa valarje n žlice, pine, škafe,
pa še ush sort tače rči. Pa tukaj
j bil špaslou, da j imou le napre
kero prprauleno, da t jo j podro-
bu. Drgač j bva bl reušna pr hiš,
zato k ga j ret piu, pa zlo ulik
votrok j bo.

Kodr pa sta se z ženo skregova,
mo j votla pa u Češncu k hčer
ujte. Von j pa reku: "Ucija, ko-
ga bš hodila u Češncu, še nazaj
bš mogva. K'š pršla tja, bš le
na poti."

Kodr se ga j pa nažehtou, s je
pa usele votou žulene uzet. An-
kret j šou na žago pod rake stat,
k j voda dol tekva, da so se lde-
ne sveče devale. Von j pa mislou,
da bo nega tud tok led vovkavau,
da bo pr prič zmrznou, pa na hit-
ro umrou. An cajt j stau vodspod,
da j bil vs mokr, potle j pa pr-
šou u hišo pa reku: "Zdej me j
pa tukaj zebvo, da grem raj za
peč ležat." Popodan j šou že spet
k Hrvato pit, potle j pa pjancam
zapodvou: "Dons sm mislou, da
m že u nbeseh južnou, pa na pr-
vošm našm lumpam, dga vesela.
Potle j pa prdjau kt usele: "Ta
svet še tukaj ni uredn, da b bil
člok pet mnut žavostn."

Soje votroče j pa učiu: "Samo to
vam povem, da so tri rči taglav -
ne u žuleno: pamet, pa zdrauje,
pa merina vest."

Po ustem izročilu!



— Hura, pa sem rešen skrbi za gara-
žo!

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V PLAVANJU

V deževnem in hladnem vreme-
nu je bilo v petek, 17. avgusta
v bazenu v Radovljici občinsko
sindikalno prvenstvo v plavanju,
ki se ga je udeležilo tudi malo-
številno zastopstvo naše delovne
organizacije. Zato so bili tudi

rezultativ skupnem seštevku točk
skromni; vendar pa so posamez-
niki dosegli nekaj lepih uvrsti-
tev. Zaradi skromnejše udelež-
be smo si precej zmanjšali mož-
nost za visoko končno uvrstitev,
saj smo bili pred plavanjem na
4. mestu, po tej disciplini pa smo
padli na 7. mesto.

Rezultati:

50 m prsno - ženske do 25 let

1. Matjašič Mojca	Iskra Otoče	0 : 49,08
2. Rokvič Sonja	Elan Begunje	0 : 56,90
3. Kos Liljana	GG Bled	1 : 00,6

50 m prsno - moški do 25 let

1. Globočnik Ciril	Almira Radovljica	0 : 33,83
2. Kajdiž Milan	Elan Begunje	0 : 42,80
3. Kotnik Franc	LIP Bled	0 : 44,0
9. Lukežič Marjan	GG Bled	0 : 48,40
11. Krivič Mustafa	GG Bled	0 : 52,1

50 m prsno - moški od 25 - 30 let

1. Artilek Stanko	KT Podnart	0 : 38,54
2. Ravnikar Viktor	Iskra Otoče	0 : 39,70
3. Hausman Jože	Vezenine Bled	0 : 40,8
5. Boškovski Drago	GG Bled	0 : 44,5

50 m prsno - moški od 30 - 35 let

1. Sekovanič Janez	Elan Begunje	0 : 40,1
2. Zupan Peter	Upr. org. SO Rad.	0 : 42,5
3. Gmajnar Matjaž	Elan Begunje	0 : 43,8
16. Kunstelj Štefan	GG Bled	0 : 54,88

50 m prsno - moški od 35 - 45 let

1. Žvan Miha	Iskra Otoče	0 : 42,85
2. Kelih Zdravko	Veriga Lesce	0 : 41,8
3. Kranjc Andrej	Plamen Kropa	0 : 45,40
9. Brodnik Jože	GG Bled	0 : 51,5

50 m kravl - moški od 26 - 30 let

1. Hegler Jože	Vezenine Bled	0 : 29,8
2. Arh Slavko	Iskra Otoče	0 : 31,0
3. Boškovski Drago	GG Bled	0 : 33,93
11. Šolar Zvone	GG Bled	0 : 43,0

50 m kravl - moški od 30 - 35 let

1. Selan Franc	Almira Radovljica	0 : 29,2
2. Berce Jože	Iskra Lipnica	0 : 32,3
3. Petrač Janez	Iskra Lipnica	0 : 34,5
9. Kunstelj Štefan	GG Bled	0 : 52,2

50 m hrbtno - moški od 25 - 30 let

1. Ravnikar Viktor	Iskra Otoče	0 : 38,58
2. Arh Slavko	Iskra Otoče	0 : 39,2
3. Vodnjov Brane	HTP Bled	0 : 40,6
7. Šolar Zvone	GG Bled	0 : 54,00

Med ekipami so se po pričakovanju najboljše odrezali odbojkarji, ki so zasedli prvo mesto, plavalci so se uvrstili na 5. mesto, štafeta v plavanju 4 x 50 m prosto je zasedla celo 3. mesto, ženska odbojcarska ekipa pa si deli 5. - 8. mesto.

Štafete - 4 x 50 m - moški

1. GG Bled I.	2 : 05,5
(Markelj, Gregorčič, Podobnik, Vovk)	
2. Iskra Otoče	2 : 06,94
3. Elan Begunje I.	2 : 13,00
9. GG Bled II.	2 : 37,0
(Krivič, Lukežič, Šolar, Boškovski)	

Ekipno - skupaj

1. Elan Begunje	282 točk
2. Iskra Otoče	274 točk
3. Veriga Lesce	212 točk
4. Vezenine Bled	134 točk
5. Iskra Lipnica	117 točk
6. LIP Bled	88 točk
7. GG Bled	71 točk

Našo delovno organizacijo je v Novem mestu zastopala precej številna ekipa, saj smo imeli v moški konkurenci ekipe v vseh športih, pri ženskah pa smo postavili tri ekipe. Za nastop na lesariadi smo se tokrat dobro pripravili, zato tudi uspeh ni izostal. V skupni ekipni razvrstitvi smo dosegli 14. mesto med 49 ekipami, kar je najboljša uvrstitev, odkar sodelujemo na lesariadi. Z nekaj športne sreče bi pa lahko zasedli še višje mesto.

Rezultati:

Mali nogomet - 42 ekip

1. LIP Slovenske Konjice
2. Slovenijalec TM Slovenj Gradec
- 3.-4. Jelovica Škofja Loka
- 3.-4. Slovenijales Brest Cerknica
- 17.-32. GG Bled (Gorzeti, Cesar, Krivič, Varl, Zalar, Kobilica, Cerkovnik)

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V MALEM NOGOMETU

Že v prejšnji številki Presekov je bilo objavljeno, da se je naša prva ekipa za mali nogomet uvrstila v zaključni del tekmovanja.

V četrtfinalni tekmi so naši igralci premagali drugo ekipo Verige s 4:3, polfinalno tekmo so zgubili z Elanom s 4:0, v tekmi za tretje mesto pa jih je ponovno porazila ekipa obrtnikov s 3:0. Tako so nazadnje zasedli zelo dobro 4. mesto. Ekipi gre priznanje za dosežen rezultat in požrtvovalnost, saj so igrali v zelo hladnem vremenu po močnem dežju.

LETNA LESARIADA 1979

Letošnje desete jubilejne športne igre gozdarjev in lesarjev so bile 23. junija v Novem mestu v organizaciji Novolesa in GG Novo mesto. Čeprav je bila prireditev skržena na en dan, je tekmovanje ob vzorni organizaciji nemoteno potekalo in se tudi uspešno končalo.

Kegljanje moški - 43 ekip

1. LIK Kočevje	262 kegljev
2. GG Novo mesto	259 kegljev
3. Meblo Nova Gorica	257 kegljev
29. GG Bled (Žerjav, Sekelez, Kunstelj, Ambrožič, Zalokar, Kraigher)	203 keglje

Kegljanje ženske - 27 ekip

1. Meblo Nova Gorica	202 keglja
2. LIP Savinja Celje	182 kegljev
3. Jelovica Škofja Loka	176 kegljev
23. GG Bled (Podlogar, Bremec, Ravnik, Kos, Pančur, Donaval)	119 kegljev

Streljanje moški - 35 ekip

1. Stol Kamnik	842 krogov
2. Meblo Nova Gorica	834 krogov
3. Elan Begunje	830 krogov
15. GG Bled (Pogačar, Ambrožič, Koren, Tolar, Cundrič)	760 krogov

Streljanje ženske - 25 ekip

1. LIP Slov. Konjice	487 krogov
2. Brest Cerknica	464 krogov
3. Marles Maribor	463 krogov
23. GG Bled (Bremec, Kos, Donaval)	304 kroge

Namizni tenis - moški - 26 ekip

1. Lesnina Ljubljana
2. Meblo Nova Gorica
- 3.-4. Elan Begunje
- 3.-4. Javor Pivka
- 9.-16. GG Bled (Kunstelj, Torkar)

Odbojka moški - 23 ekip

1. GG Bled (Torkar, Silič, Smukavec, Ka-pus, Vidic, Zorec, Toman, Šolar)
2. Novoles Novo mesto
- 3.-4. Marles Maribor
- 3.-4. Lesna Slov. Gradec

Odbojka ženske - 12 ekip

1. Lesna Slovenj Gradec
2. Marles Maribor
- 3.-4. Brest Cerknica
- 3.-4. Meblo Nova Gorica
- 5.-8. GG Bled (Ravnik, Kos, Rozman, Goričnik, Černe, Vilman, Lončnar, Lah, Brevec)

Šah moški - 27 ekip

1. Stol Kamnik
2. GG Postojna
3. Lesna Slov. Gradec
14. GG Bled (Legat, Donaval, Kobal, Petkoš)

Balinanje - 21 ekip

1. Meblo Nova Gorica
2. GG Postojna
- 3.-4. Brest Cerknica
- 3.-4. Javor Pivka
- 9.-16. GG Bled (Kobal, Černi-goj, Vidmar, Kralgher)

Plavanje moški - 14 ekip

1. Novoles Novo mesto 4, 57, 0
2. Meblo Nova Gorica 5, 21, 2
3. Alples Železniki 5, 31, 7
5. GG Bled (Boškovski, Arh, Šolar, Colja, Ahac) 5, 40, 4

Štafeta 4 x 50 m prosto - 14 ekip

1. Novoles Novo mesto 2, 11, 1
2. Meblo Nova Gorica 2, 15, 3
3. GG Bled (Boškovski, Šo-lar, Colja, Ahac) 2, 22, 5

Končni vrstni red ekip:

1. Brest Cerknica 265, 5 točk
2. Meblo Nova Gorica 259 točk
3. Jelovica Škofja Loka 226 točk
6. Elan Begunje 214 točk
11. GG Novo mesto 159, 5 točk
12. GG Postojna 148 točk
14. GG Bled 147 točk
17. LIP Bled 121, 5 točk
19. Alples Železniki 109 točk

RAZPOREDITEV OSEBNEGA DOHODKA



- Danes sem prejel pla-
čo...



...toliko bom dal za sta-
novanje, elektriko...



...toliko za kredite...



...toliko pa bo ostalo
menj!

KNJIZNI DAR 1979 (redna letna zbirka Prešernove družbe)	
Prešernov kolektor 1980	
J. Kisilinger, Debeli zgodbe Petra Rulca	
Jurčič-Kersnik Rokovnjac	
M. Lailo, Pivi sneg	
C. Jaglič, Vrtnarjev spomini	
Nagrada knjiga R. Rolland, Miklavž Brezno	
ZBIRKA ROMANOV »LJUDSKA KNJIGA«	
F. Yelby, Saracensko podalo	
J. Steinbeck, Sladki celitali	
P. Laine, Čipkarica	
M. Gorki, Delničar	
D. Susić, Zalezovalci	
V. Blasco Ibañez, Mrtvi kažejo	
»OBZORNIK« PREŠERNOVE DRUŽBE	
NOVA ZBIRKA: HODIL PO ZEMLJI SEM NASI	
POEZIJE DR. FRANČETA PREŠERNA	
CENE POSAMEZNIH PUBLIKACIJAM	
Redna letna knjižna zbirka	din
broširana	150,-
celo platno	210,-
Zbirka romanov »Ljudska knjiga«	
celo platno	350,-
Mesečna revija »Obzornik«	
celoletna naročnina	
(12 števil)	180,-

Glasilo "PRESEKI" ureja ured-
niški odbor organizacije združe-
nega dela GG Bled, Ljubljanska
cesta 19

Odgovorni urednik BORIS ROBIČ,
tiska Delavska univerza "Tomo
Brejc" Kranj v 500 izvodih

1980

JANUAR		FEBRUAR		MAREC	
N	6 14 20 27	4 10 17 24	2 9 16 23 30		
P	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31		
T	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25		
S	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26		
C	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27		
P	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28		
S	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29		
APRIL		MAJ		JUNIJ	
N	6 13 20 27	4 11 18 25	3 10 17 24 31		
P	7 14 21 28	5 12 19 26	4 11 18 25		
T	1 8 15 22 29	6 13 20 27	5 12 19 26		
S	2 9 16 23 30	7 14 21 28	6 13 20 27		
C	3 10 17 24	1 8 15 22 29	7 14 21 28		
P	4 11 18 25	2 9 16 23 30			
S	5 12 19 26	3 10 17 24 31			
JULIJ		AVGUST		SEPTEMBER	
N	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28		
P	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29		
T	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30		
S	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24		
C	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25		
P	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26		
S	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27		
OKTOBER		NOVEMBER		DECEMBER	
N	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28		
P	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29		
T	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30		
S	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31		
C	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25		
P	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26		
S	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27		

Leto 1980 je prestopno in ima 366 dni. Od tega je 52 nedelj in 9 plačanih praznikov (praznik OF je na nedeljo in ni plačan). Ostane 305 delovnih dni ali 2.135 ur. Ker imamo 8 urni delavnik, bomo v letu 1980 delali 267 dni in 1 dan za solidarnost.

Prazna razpredelnica je namenjena vam za svoj plan dela in dopusta ali za označevanje pomembnih rokov, obletnic in drugo.

[illegible]